

ASSIGNATURA:	HISTÒRIA DE LA CULTURA
Codi:	28970
Professor/-a:	OSCAR DE LA CRUZ PALMA
Cicle:	1r
Semestre:	2n
Nº. Crèdits:	6
Tipus:	OP
Horari de classe:	L X de 15:00 a 16:30
Horari tutoria integrada:	X de 18:00 a 19:00
Lloc d'atenció als alumnes:	B7/124 CIÈNCIES DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA
Telèfon:	93 581 2604

Descripció i Objectius

El contingut de l'assignatura se centrarà sobre l'Edat Mitjana i l'Edat Moderna, tot i que el món clàssic grecoromà serà un referent cultural fonamental per a la descripció dels temes plantejats. El programa es basa en la percepció de la Mediterrània i de l'Europa d'aquests períodes dividides en tres "escenaris culturals", la definició dels quals varien amb el temps: L'Europa Nord-occidental, el Llevant bizantinoturc i el Sud mediterrani islàmic. L'objectiu de l'assignatura serà, doncs, una descripció d'aquestes zones culturals i l'estudi de les seves influències mútues.

Temari

1. Cultura medieval: 1.0 introducció: la percepció relativa dels seus límits temporals i espacials. La percepció de l'Edat mitjana en tres escenaris. 1.1 L'Europa medieval: 1.1.1. L'aparició i expansió del cristianisme. 1.1.2 L'organització del monastir com a centre de cultura; competència amb la cort, la tradició popular i les universitats. 1.1.3 El renaixement carolingi. 1.2 Bizanci, la *secunda Roma*: un mosaic de cultures. 1.3 Aproximació a l'Islam. 1.3.1 La percepció de l'Islam per l'Occident llatí. 1.3.2 Les creuades com a fenomen de contacte intercultural. 1.3.3 La presència àrab a Espanya: les escoles de traductors i la recuperació del coneixement científic greco-llatí.

2. Cultura moderna: 2.1 L'origen del Renaixement: denostació per l'Islam i influència bizantina. 2.2 La invenció de la impremta i les seves repercussions culturals. 2.3 La invenció d'un nou escenari: Amèrica. 2.4 Erasme: reforma i contrarreforma. 2.5 El Barroc com a símptoma de pessimisme. 2.6 Cap al racionalisme del segle XVIII: intent de definició de l'Il·lustració.

Bibliografia bàsica:

La bibliografia següent és simplement orientativa i una petita part de la possible. Durant el curs quedarà ampliada i enriquida amb el suggeriment d'altres referències científiques i literàries.

Tema 1.0 J. HEERS, *La invención de la Edad Media*, Barcelona, 2003; J. DHONT (ed.), *La Alta Edad Media*, Madrid, 1971; G. SERGI, *La idea de Edad Media*, Barcelona, 2001 **Tema 1.1** J.CONTRERAS, G.RAMOS, I.RICO, *Diccionario de la religión romana*, Madrid, 1992; E.R. CURTIUS, *Literatura europea y Edad Media latina*, México, 1955; N. LE GLAY, *La religion romaine*, Paris, 1971; C.S. LEWIS, *La imagen del mundo. Introducción a la literatura medieval y renacentista*, Barcelona, 1997; P. NILSSON, *Historia de la religiosidad griega*, Madrid, 1953; P. ROUGIER, *El conflicto del cristianismo primitivo y de la civilización antigua*, Barcelona, 1989. **Tema 1.2** G. CAVALLO (ed.), *El hombre bizantino*, Barcelona, 2000; A. DUCCELLIER, *Bizancio y el mundo ortodoxo*, Madrid, 1992; N.G.WILSON, *Filólogos bizantinos*, Madrid, 1994. **Tema 1.3** M. ASIN PALACIOS, *La escatología musulmana en la Divina Comedia*, Madrid, 1919¹; A. CASTRO, *España en su historia. Cristianos, moros y judíos*, reed. Barcelona, 1983; Cl. CAHEN, *El Islam (I. Desde los orígenes hasta el comienzo del Imperio otomano)* Madrid, 1992; A.C. CROMBIE, *Historia de la Ciencia: de San Agustín a Galileo*, 2 vols. Madrid, 1974; N. DANIEL, *Islam and the West. The making of an Image*, Edinburg, 1960; G. MENENDEZ PIDAL, "Cómo trabajaron las escuelas alfonsíes", *NRFE*, V, 1951, pp. 363-380; J. VERNET, *Literatura árabe*, reed. Barcelona, 2002. **Tema 2;** G.C. ARGAN, *Renacimiento y Barroco. De Giotto a Leonardo da Vinci* Madrid, 1987; M.BATAILLON: *Erasmus y España*, México, 1950; A. CHASTEL, *L'Italie et Byzance*, Paris, 1999; E. GARIN (ed.), *El hombre del Renacimiento*, Barcelona, 1990; E. GARIN, *Medioevo y Renacimiento*, reed.Madrid, 2001; M.R. LIDA:

La tradición clásica en España, Barcelona, 1975; E. PANOFSKY: *Estudios sobre iconología*, Madrid, 1973; E. PANOFSKY: *Renacimiento y renacimientos en el arte occidental*, Madrid, 1975; F. RICO, *Nebrija frente a los bárbaros*, Salamanca, 1978; F. RICO, *El pequeño mundo del hombre*, Madrid, 1986; F. RICO, *El sueño del Humanismo. De Petrarca a Erasmo*, Madrid, 1993.

Sistema d'avaluació:

La nota final serà el resultat de la nota obtinguda a l'examen de final de curs (70%) més la puntuació obtinguda per la redacció dels treballs proposats durant el curs (30%) (ressenyes de llibres, anàlisi de textos i entrega d'informes relacionats amb el programa del curs).

Tutoria integrada:

En funció del nombre d'estudiants matriculats, el professor proposarà la definició de grups de treball i de discussió sobre els temes del programa. Lectura de textos i anàlisi de mapes relacionats amb els continguts teòrics. Discussió i debat sobre els exercicis proposats durant el curs.